

Entusiasmen smittade av sig – ytbehandling fick sin utbildning

Det krävdes en eldsjäl för att få till det. Men nu finns äntligen en utbildning som sprider kunskap om rostskyddsmålning. Det är något som branschföreningen för ytbehandling - Auktorisation för Rostskyddsmålning strävat efter sedan den startade.

ELDSJÄLEN CHARLOTTE PERSSON är en av de drivande krafterna för framtagandet av utbildningen. Hon är styrelseordförande i branschföreningen Auktorisation för Rostskyddsmålning sedan knappt ett år tillbaka.

- Det är en branschförening för rostskyddsmålning och ytbehandling av stål. I nuvarande regi har den funnits i drygt tio år. Den har funnits betydligt längre än så – sedan sent 70-tal i annan form. Det var de större industrierna som kärnkraft, skogsindustri och trafikverket som gick ihop och tyckte att kvalitén på ytbehandling var låg. Det investerades stora pengar i maskiner, stål och byggnader, men sedan hade man brister i utförandet av ytbehandlingen.

Då fanns det inga utbildningskrav på utövare - målare överhuvudtaget.

- Jag var med och startade branschföreningen Auktorisation för Rostskyddsmålning i dess nya regi. Jag var även med i den gamla världen, då som kvalitetsrevisor. Branschens insåg att nybildning var nödvändig för att utveckla och anpassa organisationen, för de krav som gäller modern industri. I den nya branschföreningen är utbildning och information i starkt fokus.

Medlemmarna i Auktorisation för Rostskyddsmålning uppfyller alla en kravställning med avseende på kvalitet, miljö och arbetsmiljö. Parterna, det vill säga beställare och entreprenör fastställer och reviderar gemensamt nivån för att den ska anpassas till gällande lagar och regler.

- Vi har under alla år önskat och drivit på för att få en utbildning inom ytbehandling.

Under fem år har föreningen ansökt till utbildningsmyndigheten för att få till en utbildning, men det något förvånande svaret har varit att det finns för många liknande utbildningar.

- De måste ha blandat ihop rostskyddsmålning med inomhusmålning, tror Charlotte Persson och berättar om kommentarer i några avslag som vittnar om missförståndet.

- Den enda utbildning som funnits var när vi hade en utbildning i Trollhättan i samband med att Saab lade ner. Två årskurser fick gå på den omställningsutbildningen. Men det är allt, förklarar hon.

- Det vi har fått till nu är ett svar på våra drömmar efter hårt arbete, säger hon och låter lättad.

Hon beskriver vad hon tycker är det bästa med utbildningen.

- Att vi har stor branshpåverkan. Vi har full insyn och varje delkurs förankras i branschen genom att branschfolk gästföreläser. Specialistkunskap går som en röd tråd genom hela programmet. De som utbildar sig kommer från hela landet med varierande bakgrund och ålder och det blir väldigt kreativt. Det ligger också i tiden att utbildningen är digital.

Utbildningen leder fram till examen som ytbehandlingsspecialist.

- De blir specialister på så sätt att de genom sin utbildning erhåller kunskap om ytbehandlingens hela process, från konstruktion till färdigt resultat. De får en insikt i svårigheter, de vet var de ska hitta mer information och framförallt så får de ett kontaktnät serverat på ett guldfat. De träffar specialister på föreläsningar, de får mejlkontakter och kan alltid söka sig vidare inom olika områden. De får en bred kunskap inom ytbehandling som vare sig de själva eller deras arbetsgivare har haft. Hittills har branschens lärande byggt på "lärlingsförfarande" oftast inom den egna firman, vilket har visat sig vara begränsande. Utbildningen förkortar upplärningstiden vilket är en fördel för företagen. Eleverna vinner att de kan forma sin egen framtid om de hanterar kunskapen rätt.

Charlotte är väldigt glad att man även fått till en ny intensivutbildning för den som så vill, som är inriktad mot arbetsledning.

- Det handlar mycket om att våga och kunna kommunicera det man lärt sig. Jag hade en vision att vi skulle haft med mer juridik och arbetsledning i grundutbildningen.

Nu får branschen alltså ta emot ytbehandlingsspecialister.

- Ett mer öppet klimat hoppas och tror jag på. Jag hoppas att branschen börjar kommunicera över gränserna. Att avståndet mellan arbetsområden som stål, svets, varmförzinkning och ytbehandling minskar. Avsikten med utbildningen är att man ska kunna växla till att arbeta på en firma i närliggande arbetsområden. Det blir en självklarhet att lära av varandra, yrkeskompetensen kommer med erfarenheten.

Hon berättar att man hittills varit som skrän som inte talat med varandra – kommunikationsmissarna har varit många och drabbat många olika projekt, litet som stort. Målaren har inte kommunicerat med svetsaren och svetsaren har inte talat med konstruktören och så vidare.

- Nu hoppas jag att vi ska kunna visa upp helheten i branschen och få en bättre marknad för alla.

Hon berättar varför hon brinner så mycket för rostskyddsmålning.

- Det är nog variationen inom yrket. Möjligheten att skapa nytt eller förnya gammalt är fascinerande för mig. Inte minst om du har specialistkunskaper. Du får arbeta inne och ute, vara resande eller inte, vistas i kulturhistoriskt intressanta omgivningar eller i högteknologiska – alla ställen behöver ytbehandling. Det är en variation i arbetstempo. Det är en fin gemenskap och stor acceptans för människors olikheter. Att jobba som tje i ett mansdominerat yrke har inte varit negativt snarare en möjlighet som jag hoppas fler tjejer upptäcker.

Men Charlotte är framför allt utbildare som vill se människor växa.

- Vi har under många år haft något som heter certifierad rostskyddsmålare. Det är en examen man kan avlägga när man arbetat i fyra år. Se den glädje som de som gått utbildningen upplever är lika roligt varje gång.

Charlotte Persson är inte rädd för att prova nya idéer.

Jag har alltid drivits av att lära ut. Genom att ge rätt förutsättningar kan man få människor engagerade.

Charlotte har fått hela branschen engagerad och engagemanget välkomnas oftast även om vägen till målet inte alltid är rak.

- Jag känner att nu är vi äntligen där. Som inom alla yrken känner man ibland att det är tungt, men jag har en brinnande envishet. Jag är inte rädd för att prova nya idéer eller ta det "en gång till".

Det tog lång tid innan hon tog steget att tacka ja till styrelseordförandeposten. Hon har magisterexamen inom fysik och har länge arbetat som ytbehandlingsspecialist inom energibranschen. De senaste åren har hon arbetat som ytbehandlingsspecialist på företaget AFRY.

- Jag kände att det kom till en brytpunkt och jag har något att bidra med som styrelseordförande. Jag har en god inblick i vad Auktorisationen är och jag har en egen vision om vart vi är på väg.

Nu hoppas hon att branschens engagemang fortsätter för utbildningarna.

- Åldersavgångarna inom branschen är stora och behovet av utbildad arbetskraft är stort. Det vore också roligt om fler tjejer sökte sig till branschen, avslutar Charlotte Persson. Fortfarande entusiastisk.

ANNA BROBERG